

Věc C-174/22

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

8. března 2022

Předkládající soud:

Varchoven kasacionen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

25. února 2022

Navrhovatel v řízení o kasačním opravném prostředku:

EV

Předmět původního řízení

Řízení bylo zahájeno na základě kasačního opravného prostředku, který podal obžalovaný EV proti rozhodnutí č. 57/05.08.2021 vydanému odvolacím soudem ve Varně.

Odvolací soud potvrdil rozhodnutím napadeným u kasačního soudu rozsudek okresního soudu ve Varně č. 22/22.03.2021, jímž byl EV uznán vinným, že za účelem distribuce měl u sebe dne 21. prosince 2018 ve Varně bez řádného povolení prekurzory drog, totiž dva litry toluenu v hodnotě 24 Leva (BGN), materiál k výrobě vysoce nebezpečných omamných látek (metamfetaminu) a 11,18 gramů červeného fosforu v hodnotě 2,79 BGN, vše v celkové hodnotě 26,79 BGN, a proto byl podle čl. 354a odst. 1 druhé věty nakazatelen kodeks (trestní zákoník, dále jen „NK“) ve spojení s jeho čl. 58a odst. 1 a článkem 54 odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let nejprve podle obecné úpravy výkonu trestu, jakož i k peněžitému trestu ve výši 20 000 BGN.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se předkládá na základě čl. 267 prvního pododstavce písm. b) SFEU.

Předběžná otázka

Umožňují ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004, která vyplňují blanketní ustanovení článku 354a nakazatelen kodeks (trestní zákoník) ve spojení s čl. 3 odst. 4 zákon za kontrol varhu narkotičnite veštestva i prekursorite (zákon o kontrole omamných látek a prekursorů drog), aby osoba byla uznána vinou za držení látky kategorie 3 přílohy I, totiž toluenu v množství dva litry?

Mezinárodní právo

Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, článek 3

Právní předpisy a judikatura Evropské unie

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog, článek 2, čl. 3 odst. 2 a 6, článek 8, příloha I

Vnitrostátní právní předpisy

Nakazatelen kodeks (trestní zákoník, dále jen „NK“), článek 354a

Zákon za kontrol varhu narkotičnite veštestva i prekursorite (zákon o kontrole omamných látek a prekursorů drog, „ZKNVP“), články 1, 3 a 18a, doplňující ustanovení § 1, bod 14

Naredba N° 1 za kontrol na prekursorite na narkotičnite veštestva) (nařízení č. 1 o kontrole prekursorů drog) ze dne 18. dubna 2008, články 1, 11 a 18, příloha č. 1

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Dne 21. prosince 2018 si tři příslušníci městské policie ve Varně povšimli tři osob, které byly přítomností policie viditelně zneklidněny. Následně byla ověřena jejich totožnost a zjištěno, že se jedná o obžalovaného EV a dva jeho známé, kteří v řízení později vystupovali jako svědci. Na otázku, zda mají u sebe drogy nebo jiné zakázané látky, svědci odpověděli záporně. V průběhu rozhovoru obžalovaný přiznal, že u sebe má dvě lahve toluenu. Otevřel tašku, ve které se nacházela elektronická váha a polyetylenový sáček s červenou práškovou látkou; pan EV k

tomu vysvětlil, že se jedná o červený fosfor. Obžalovaný popsané předměty dobrovolně vydal a vysvětlil, že červený fosfor koupil v online obchodě a toluen v běžném obchodě a že obě látky jsou suroviny na výrobu „pica“ (metamfetaminu). Policisté odvedli obžalovaného na služebnu. V sepsaném protokolu o dobrovolném vydání pan EV sám písemně popsal, že chtěl tyto předměty odnést známému, který mu za ně měl zaplatit cenu, za kterou je koupil.

- 2 Podle výsledků fyzikálně-chemické analýzy se u objektů č. 1 a č. 2 (bezbarvé průhledné tekutiny o celkovém objemu 2 000 ml) jedná o toluen; objekt č. 3 (fialová látka o čisté hmotnosti 11,64 g) je červený fosfor; objekt č. 4 (šedá elektronická váha) vykazuje stopy metamfetaminu.
- 3 Na základě výsledků provedených analýz dospěli znalci k závěru, že předměty bylo možno použít jako prekurzory při syntéze omamné látky metamfetaminu metodou takzvané redukce (pseudo)efedrinu zahřátím za přítomnosti jodovodíkové kyseliny.
- 4 Prekurzorem je (pseudo)efedrin, který lze získat extrakcí (vyčištěním) většinou z farmaceutických forem (kapsle, tablety, ampule). Ve stádiu redukce prekurzoru (pseudo)efedrinu na metamfetamin se používá kyselina jodovodíková, která je získávána přidáním připraveného roztoku z červeného fosforu (objekt č. 3) a jódu za přítomnosti kyseliny fosforové smíchané s vodnatým médiem. Při reakci (pseudo)efedrinu s kyselinou jodovodíkovou vzniká metamfetaminová báze. Proces je prováděn zahřátím na vařiči ve skleněné nádobě, která může být vybavena refluxem nebo teploměrem. Za účelem extrakce vzniklého metamfetaminu se k reakční směsi přidává sodný louh, a používají se rozpouštědla, která obsahují toluen (objekty č. 1 a č. 2); k vyčištění metamfetaminu se používá aceton, ether, isopropanol a další. Konečný produkt v podobě hydrochloridové soli nebo sulfátu je získáván jako produkt syntézy ve formě báze; ten je upraven kyselinou sírovou nebo solnou, s jejichž pomocí se oddělí ze směsi a vyschne do podoby krystalů.
- 5 Hodnota nalezených látek činí podle závěru posudku celkem 26,795 BGN, přičemž hodnota obou lahví toluenu činí 24,00 BGN a hodnota 11,18 g červeného fosforu je 2,795 BGN.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Obžalovaný a jeho obhájci tvrdí, že skutek není trestným činem ve smyslu čl. 354a odst. 1 druhé věty NK, protože obě látky, které byly při policejní kontrole nalezeny v držení obžalovaného, měly legální použití a v každodenním životě jsou zcela běžné. K odůvodnění názoru, že skutek nenaplnuje tuto skutkovou podstatu, se obhájci odvolávají na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekurzorech drog a upozorňují na to, že látka toluen je uvedena v kategorii 3 přílohy I a že pro jeho držení není zapotřebí povolení ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení ani registrace podle čl. 3 odst. 6 nařízení.

- 7 Státní zastupitelství tomu oponuje; argumentaci obhajoby nepovažuje za přesvědčivou.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 8 Trestní zákoník Bulharské republiky stanoví trestní sankce pro různá jednání s látkami, které mohou být použity jako prekurzory v procesu výroby drog, aby tak splnil požadavky čl. 3 odst. 1 písm. a) bodu iv a písm. c) bodu ii Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami. Zvolený legislativní přístup, kdy jedno ustanovení – čl. 354a odst. 1 NK – upravuje dvě skutkové podstaty, které se od sebe liší pouze předmětem deliktu, již předurčuje zvláštnosti trestného činu, jehož předmětem jsou prekurzory drog.
- 9 Zprv je čl. 354a odst. 1 druhá věta NK blanketní ustanovení, a jednání naplňuje skutkovou podstatu za předpokladu, že jeho obsah je naplněn ustanoveními zákon za kontrol varhu narkotičnite veštestva i prekursorite (zákon o kontrole omamných látek a prekurzorů drog, „ZKNVP“) a podzákonnými právními předpisy přijatými za účelem jeho použití. Odkaz na tato ustanovení se týká dvou aspektů: a) látek, které představují prekurzory drog, a b) postupu a podkladů pro vydání povolení k výkonu činností v souvislosti s takovými látkami.
- 10 Speciální zákon ZKNVP provádí v čl. 1 bodě 3 požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekurzorech drog a nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekurzory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.
- 11 K provedení tohoto zákona bylo vydáno nařízení č. 1 ze dne 18. dubna 2008 o kontrole prekurzorů drog. V jeho příloze č. 1 jsou látky, které mohou být používány jako prekurzory, rozděleny do tří kategorií, v souladu s rozdělením v obou nařízeních Společenství.
- 12 Tyto úvahy ohledně nezbytnosti upřesnění čl. 354a odst. 1 druhé věty NK a věcné oblasti působnosti ZKNVP v rozsahu, v němž se týká prekurzorů drog, zakládají rovněž použití unijního práva na případ, o nějž se jedná v původním řízení.
- 13 Druhou zvláštností skutkové podstaty trestného činu podle čl. 354a odst. 1 druhé věty NK je, že pro naplnění skutkové podstaty je nezbytné, aby se jednalo o činnost výroby, zpracování, nabývání, držení nebo distribuce prekurzorů bez řádného povolení. S výjimkou případů, v nichž se jedná o takzvaně vysoce nebezpečné omamné látky, jejichž zákaz vyplývá ze zákona samotného, je ve všech ostatních případech, včetně případů souvisejících s držením prekurzorů určených k výrobě omamných látek, jako řádné povolení chápán právní akt státního orgánu, který adresáta zmocňuje, aby právoplatně vykonával činnosti výroby, zpracování, nabývání, držení a distribuce dotčených látek, činí-li tak k lékařským, vědeckým nebo výzkumným účelům. Chybí-li takový právní akt, je naplněn subjektivní znak skutkové podstaty „bez řádného povolení“.

- 14 Část předmětu trestného činu v původním řízení, dva litry toluenu, spadá do kategorie 3 přílohy č. 1 nařízení č. 1 ze dne 18. dubna 2008 a do stejné kategorie nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekurzorech drog. K výkonu činností v souvislosti s látkami této kategorie a zejména pro držení těchto látek není stanoveno, že by bylo zapotřebí povolení nebo registrace, nezávisle na tom, zda je obžalovaný považován za hospodářský subjekt ve smyslu čl. 2 písm. d) nařízení č. 273/2004 (v rozsahu, v němž obžaloba tvrdí, že látky, jejichž držení je trestné, byly určeny k dalšímu prodeji) nebo jako uživatel podle čl. 2 písm. h) tohoto nařízení (v rozsahu, v němž je pan EV obžalován z držení látek uvedených na tomto seznamu). Vnitrostátní judikatura sice ohledně látek prvních dvou kategorií přílohy I konstatuje, že se jednání uskutečňuje bez řádného povolení, nejsou-li k němu povolení nezbytná podle ZKNVP a nařízení č. 1 (pro látky kategorie 1) nebo registrace (pro látky kategorie 2), ve vztahu k látkám kategorie 3 ovšem vnitrostátní soudy poukazují na skutečnost, že se jedná o látky, které podle nařízení Evropského parlamentu [a Rady] (ES) č. 273/2004 podléhají kontrole, aniž by uváděly, jaké obsahové požadavky platí pro činnosti s látkami kategorie 3 a zda je pro jejich nabývání, držení a použití nezbytný speciální právní akt státního orgánu. Pouze v přezkoumávaném rozhodnutí, které je předmětem původního řízení, je neexistence řádného povolení jako objektivní znak skutkové podstaty trestného činu podle čl. 354a odst. 1 druhé věty NK odůvodňována účelem látky, tedy výrobou omamných látek.
- 15 Předkládající soud má za to, že jsou splněny podmínky článku 107 jednacího řádu Soudního dvora Evropské unie s ohledem na délku trvání trestního řízení (trestní řízení bylo zahájeno 11. března 2019 a obžaloba byla podána 24. února 2021 k Okresnímu soudu ve Varně). Navíc se obžalovaný EV po delší dobu, od 22. ledna 2021 do 25. ledna 2022, nacházel ve vyšetřovací vazbě. Je v zájmu obžalovaného, aby otázka jeho trestní odpovědnosti byla vyjasněna co nejdříve.